

Multafors Bygdegård Almanacka 2012





Så har vi återigen nöjet att få presentera en almanacka för dig.

Detta är den 23:a årgången och vi hoppas den skall bli till glädje och nytta i hemmet.

Som vanligt vill vi rikta ett stort tack till våra trogna annonsörer samt de personer som vi fått låna korten av. Utan ert stöd hade det inte blivit någon almanacka. Så därför hoppas vi att du gynnar ortens näringsliv vid dina inköp samt att du som har foton/bilder som är av intresse, hör gärna av dig till någon av nedanstående personer.

I år är det 26 år sedan Bygdegårdsföreningen bildades. När vi blickar tillbaka på dessa år kan vi konstatera att föreningen är vid god vigör och för ett aktivt föreningsliv. För att en förening skall fungera krävs medlemmar. Vi hoppas du vill vara med och stödja Hultafors Bygdegård med ditt medlemskap. Inbetalningskort för detta hittar du på mittupplaget. Som du förmodligen redan vet är det den enda byggnad i Bollebygds kommun som är byggnadsminnesförklarad av Riksantikvarieämbetet.

Vi som gjort almanackan är:

Barbro Andersson/Stenström, Olsfors, Inga-Lill Wilhemsson, Råddeby, Ingemar Fredriksson, Bollebygd,
Bernt Fihn, Fjälla, Kjell Kärnqvist, Hultafors, Paul Orrestrand, Hultafors.

Arrangemang 2012

27/1 kl. 18.00: After work • **19/2 kl. 16.00:** Årsmöte • **24-25/3:** Utställning • **30/3 kl. 18.00:** After work
27/3 med början kl. 10.00: Loppmarknad vid Bygdegården • **1/9:** Cykelfest • **28/9 kl. 18.00:** After work
10/11: Musik-quis • **23/11 kl. 18.00:** After work • **9/12 kl. 16.00:** Luciafirande och presentation av 2013 års almanacka



Bevarad Kvinnokraft

Det är med stor glädje som vi har kunnat presentera vår bok, som kom till i samband med den utställning som vi visade i mars 2011. Det ligger mycket arbete bakom, med över 560 bilder av både bonader och paradhanddukar, ja allt som vi fick låna. Med **passion** för vackra välsydda arbeten fick vi en **vision** om att kanske göra en bok. Med **inspiration** från våra närmaste, har vi nu boken i handen. Vi känner att vi är nöjda, men vill ju också sälja den, så när minus slår över till plus, tillfaller vinsten Hultafors Bygdegårdsförening.

Välkommen att höra av Dej till oss.

Barbro Andersson
Tel 033 295400
biandersson@telia.com

Inga-Lill Wilhelmsson
Tel 033 295154
inga-lill_@spray.se



Olena Skolemor



Olena Olofsdotter föddes den 10 april 1836, i Limmerhults by, som ligger i Härryda socken cirka 4 mil öster om Göteborg. Hon kom som barn nummer nio, det fanns en flicka tidigare. Trots att modern var totalt slut och utarbetad födde hon ytterligare en son 1838, och var därefter sängliggande.

Hemmet var enkelt men man led inte brist på mat. Olena arbetade i hemmet och fick ta hand om sin bror som inte var som andra barn. Hon gick till kyrkan med familjen och satt tyst och lyssnade till Skriftens ord och långa predikningar. Hade lätt för att lära in psalmverser utantill, lärde sig bokstäver och satte ihop. En ensam flicka som ingen hade tid för, hon var aldrig glad, ögonen var oroliga och hon såg bekymrat på all världens sorger och bar en obestämd längtan efter något annat.

När båda föräldrarna var döda flyttar Olena och fyra syskon till Anders Rådlund, lärare i Härryda och gift med Olenas syster. Han tar hjälp av Olena som biträdande lärare och hon utsätts för den stränga schartuanska läran inom kristendomen, i vilken eleverna skulle fostras.

Efter ingående förhör av vice pastor August Ahlberg, hjälper svågern Olena till en anställning som ambulerande byskollärare i Töllsjö det s.k "Vild-Sverige", i Bollebygds härad 1866. Hon startade i Hestra by i socknens norra del och mottogs reserverat och inte sällan med misstro och hån. Ett hörn i kammaren fick bli hennes tillhåll och man var skyldig att ge henne mat. Barnen kom från intilliggande gårdar och Olena fick hålla skola i köket bland arbetande husmödrar och supande bönder. Arbetsmiljön för de ambulerade lärarna var allt annat än avundsvärd.

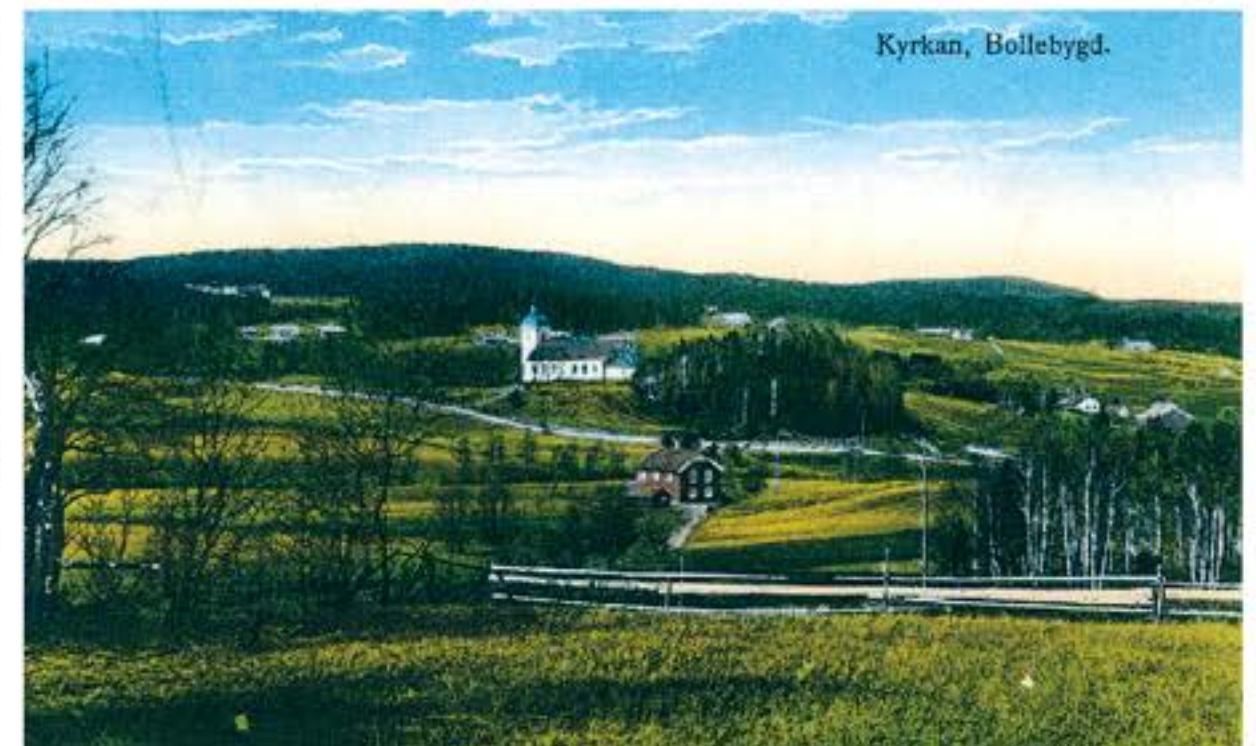
De fattiga barnen skulle hållas strängt, för att hädas mot de prövningar livet hade i beredskap och ofta användes meterstocken att slå in lärdom om inget annat hjälpte.

Efter ett år begär Olena tjänstledighet för att utbilda sig i en åtta veckors kurs på det ambulerande småskoleseminariet i Fjärås, och var försäkrad av kyrkoherden att få komma tillbaka till sin tjänst efteråt. Detta var nämligen inte självskrivet. I tio år undervisade hon barnen runt om i de fattiga rotarna och senare lyckades hon få sin tjänst förlagd till de mer centralt belägna gårdarna, där undervisning bedrevs i ett särskilt rum. Vilken lyx!

År 1877 får Olena undervisa i kyrkskolan, upp till 40-60 elever, och hon får en egen bostad ovanpå. Här fanns också ett materielrum för skolböcker och en kista där hon förvarade extra strumpor och träschor. Hennes uppgift var också att servera en enklare måltid till de fattigare barnen, och att läran om renlighet var en dygd. Hon stod ofta beredd med handduk, tvål och vatten samt "luskam", för att verkställa det som möjligen brustit i hemmet. Eldning i kaminen var en ständig arbetsuppgift, under den kalla årstiden.

Olena Skolemor var den tidens yrkesarbetande kvinna som sällan uppskattades för det arbete hon utförde, utan ständigt kritiserades och hon lade en orimligt stor börda på sig själv. Sin styrka fann hon i kyrkan. Av Kungliga Patriotiska Sällskapet tilldelades Olena Olofsdotter en vårsöndag 1901, en medalj för att offentligt hedra henne efter lång och trogen tjänst.

Församlingen var rörd och man sa; "Olena var sträng men avhållen ändå"!





Hindås station

Den första stationsbyggnaden var klar 1894 och stilen var ungefär den samma som i närliggande Rävlanda, Bollebygd och Sandared. Den fina luften, snörika vintrar och alla sportaktiviteter som kunde erbjudas, blev intresset från främst göteborgare så stort att redan efter 13 år var stationsbyggnaden för liten. Man gjorde en tillbyggnad som blev klar 1906.

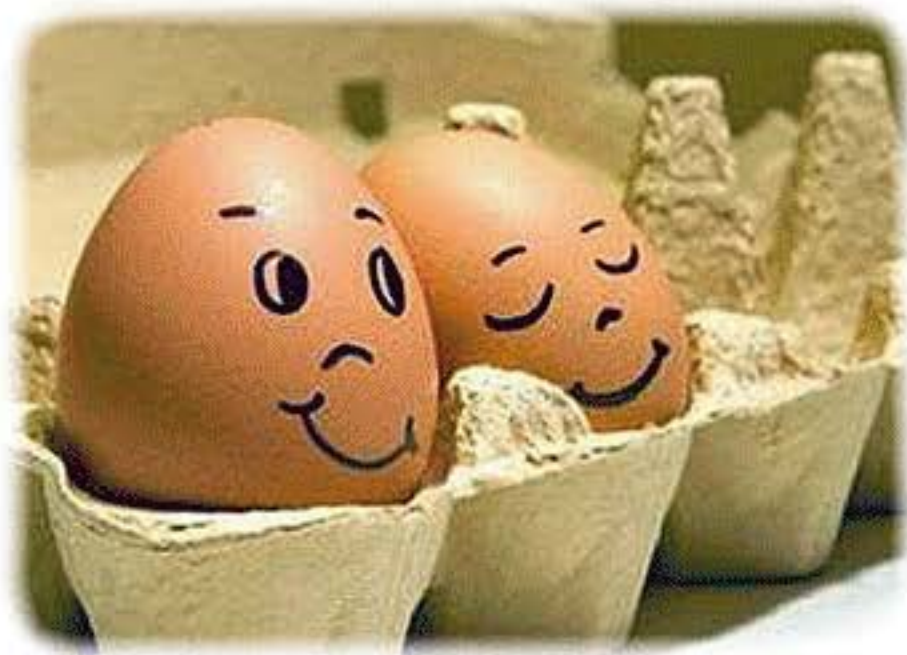
Det berättas att när Göteborgs Idrottsförbund förlade sin vinterverksamhet i Hindås, ökande besökande med tåg, efter en fyraårsperiod från ca 200 till ca 800 resande i veckan.

Tiderna förändras och idag används den gamla stationsbyggnaden av en ideell förening och kallas, Kulturhållplats Hindås Station. Ett allaktivitetshus med t.ex musik, konstutställningar, café, körverksamhet, barnteater, danskurser och marknader. Det händer också att ett veterantåg dyker upp och man kan få en åktur i gamla vagnar från 50-talet.



Solbacken, Hultafors

Familjen Joel och Ester Kolléns villa. Joel var ägare till Svenska Mått- & Tumstocksfabriken. 1907 flyttade han hela verksamheten från Göteborg till Hultafors. Villan byggdes mellan åren 1914 till 1918. Orsaken till den långa byggtiden var svårigheter att få fram material på grund av första världskriget. Villan innehåller 8 rum, 2 hallar och 1 kök.





Genomfart Olsfors samhälle då och nu

Det har hänt en hel del under en 50-60 års period. Gamla hus har sanerats bort, en del renoverats och den gamla fotbollsplanen har idag en ny plats längre västerut.

I förgrunden syns i Söråns fritids och förskola.

Gästgivargården i Bollebygd



Den gamla gästgivargården totalförstördes och brann ner till grunden en vinterdag 1892 eller 1893. Man kan skymta byggnaden på höger sida. Här träffades många resande och blev ortens populära samlingsställe.

På bilden kan man se dansande par i någon form av folkdans på riksvägen mellan Göteborg och Borås. Damen med det ljusa förklädet i mitten heter Matilda Samuelsson från Hindås, och arrenderade gästgiveriet.

Efter branden flyttades verksamheten tillfälligt över till den andra sidan av vägen, se byggnaden på vänster sida, och detta blev Flässjum Gästgiveri. På senare tid drev Knut Karlsson Cykel & Sportaffär här.



Snörpet

Här bodde långt tillbaka en man som kallades "Varpa-Otto", han hade tidigt en grammofon och anordnade små hippor och dans-tillställningar för ungdomarna.

Senare bodde här en Jakobsson, med engelsk anknytning och han överlåter fastigheten omkring 1940 till Charles och Augusta "Gussie" Calvert. De var skottar och kom från Canada via Värmland till Låddekärrsbu, Mariehall 1926.

Här drevs en välbesökt caféverksamhet av fru Calvert och dottern Elsie. Deras wienerbröd var berömda. Det bjöds på dans på helgerna, och in på Tubbaredevägen fanns också en liten idrottsplats.

Namnet Snörpet kom till när man flottade timmer från norra delen av Nedsjöarna och fann en naturlig avsmalning här, ett snörp, och kunde samla upp timret för vidare transport till sågverken.

På den lilla bilden ser vi från vänster Sven Alfredsson, Forsa samt Albin Olsson, Björkhem

Foto lånade från Curt Alfredsson och föreningsarkivet Bollebygd.



Liten dragare till små passagerare.
Christina och Jan Simberg Töllsjöholm



Höskörd i Morjhult

**Arbete befordrar
hälsa och välbefinnande**

**Hindrar många
tillfällen till synd**

**Bidrar till tröst
och sinnesstyrka
under motgången**



I hölaset Algot Larsson Råsa med brorsöner Björn & Tommy



Dags för stortvätt.
Edith och dottern Erna från Morjhult Laggaregården



"Dra dra min gamla ox". Ivar Larsson Hökhult



Potatisupptagning i Fjälla. Aron Johansson med familj



Havreskörd

Det är höst och havren var mogen, den stod gul och grann, redo att tas av med handkraft och så här gick det till på Stenstorp, någon gång under 1950-talet. **1.** Albin Hjort tillkallas för att slå. Med en extra skärm fäst vid lien lägger sej havren åt ett håll i fina skåror.

2. Sven Stenström binder ett band av strån på ett fiffigt sätt. **3.** Evert Söderberg och Herbert Stenström tar upp lagom mängd havre att lägga på bandet. **4.** Georg Levinsson binder ihop till själva kärven. **5.** Arvid Stenström tar ett par kärvar och binder upp dessa två och sist en toppnek överst på en s.k "riastör", för torkning.

När dessa var torra var det med hästens hjälp man tog hem hela stören till höskullen, senare skulle man tröska i ett rykande och stänkande tröskverk. Havren blev till hästen och för att dryga ut höet på vintern, halmen serverades till korna med en skopa melass ovanpå.

Att hjälpa varandra, att vara rädd om jorden och miljön var självskrivet!



Gesebolsjön

Vacker vy över Gesebolsjön, med Gesebol gamla skola i bakgrunden, som idag är privatägd.



Getabrohult sågkvarn

Anders Bengtsson i Getabrohult byggde två sågar och en s.k sågkvarn i strömmarna vid Grönkullen. Det var stor efterfrågan på virke, inte minst till Borås efter de förödande bränderna år 1822 och 1827, som så gott som ödelade staden.

Mjölaren Carl Petter Andersson från Rångedala gifter sig 1895 med Anna Josefina Bengtsdotter från Sundstorp Fjärås, och får anställning vid kvarnen i Getabrohult. De bosätter sig i kvarnstugan och här fostrades fem barn. När kvarnen lades ner efter ett antal år, tog han dagsverken hos AB P Ericsson och Co, (nuvarande Flügger) där han impregnerade presenningar och dyl. Han utförde samtidigt dagsverken hos fabrikör Patrik Lithander.

Senare drev han fiskhandel som drogs på dragkärra och han investerade efter en tid i cykel och släpkärra. Fisken levererades med tåg från Göteborg en gång i veckan. Sillen kostade 50 öre och övrig fisk 60 öre per kilo.

Han var ofta burdus i sitt sätt, men snäll och uppriktig, kanske lite slarvig med att hålla tider, "Jag kommer" sa han alltid!



**God Jul
och
Gott Nytt År!**



Bli medlem i Hultafors Bygdegård!

Inke 100-årsjubileumet genomgick Bygdegården en total renovering, som innebar ett mer funktionellt kök, nyinredda lokaler samt nya stolar i andra klassen väntad. Den lokalen rymmer 60 sittande gäster. Så planerar ni någon fest eller annan tillställning är ni välkomna att hyra lokalen.



Som medlem får du hyra vår Bygdegård till ett mycket fördelaktigt pris. Alla får också tillgång till köket samt övriga verktyg. Bl.a. kasse, strövlådan, loppmarknad, julmarknad och hästverksamhet.

Vill du hyra Bygdegården? Eller få en visning?

Klicka i så får
Monica Johansson 033-14 06 66
(jänner-juni)

Anna Lindblom 033-29 90 11
(juli-december)

Prisexempel:

För kök-salen:
1500 kr för en helg, 800 kr ertid
750 kr för en kväll

För salen utan kök sålt till dig:
1000 kr för en helg, 500 kr ertid
400 kr för en kväll

Medlemsavgift:

endast 100 kr per årshöj
Inbetalningskort från i
administratör

En gåva till stöd för kringningen är givetvis alltid välkommen

Bankgiro 939-2465 • Hemsida: <http://www.hultafors.info>

HULTAFORS BYGDEGÅRD